

Tuomarilla on asiaa -podcast 3. jakso

[Musiikkia]

Miesääni:

Tämä on Tuomarilla on asiaa -podcast, jossa mediatuomarit tarkastelevat tuomioistuinten toimintaa yhdessä vieraidensa kanssa. Mediatuomariverkoston tarkoituksena on lisätä tuomioistuinten toiminnan läpinäkyvyyttä ja parantaa yleistä tietämystä tuomioistuinten työstä. Tervetuloa kuuntelemaan.

[Musiikkia]

Teemu Vanhanen:

Ja meillä on mukana täällä keskustelemassa minä, Länsi-Uudenmaan kärjäoikeuden mediatuomari Teemu Vanhanen, ja sitten asiantuntijavieraana meillä on oikeusneuvos ja tuomarinkoulutuslautakunnan puheenjohtaja Jussi Tapani. Tervetuloa.

Jussi Tapani:

Kiitoksia.

Jenny Andersson-Trontti:

Med oss har vi också advokat Jussi Sarvikivi, och själv heter jag Jenny Andersson-Trontti, och jag är också tingsdomare här vid Västra Nylands tingsrätt, och också mediadomare.

Teemu:

Perustuslaissa on turvattu jokaiselle oikeus käyttää tuomioistuimessa omaa kieltään, joko suomea tai ruotsia, ja jotta tämä oikeus voisi toteutua käytännössäkin, tuomioistuimessa tulisi olla ruotsin kielen taitoista henkilöstöä riittävästi. Mitenkä on, Jussi Tapani, hakeutuuko sekä suomen että ruotsin kielen osaajia riittävästi tuomioistuinharjoitteluun ja siten myös tuomioistuinlaitokseen, vai häviävätkö nämä ruotsin kielen taitoiset juristit suuriin liikejuridiikkatoimistoihin?

Jussi Tapani:

Erinomainen kysymys. Meillä on vuosittain 145 kärjänotaarin paikkaa täytettävänä ja hakijoita on ollut kolmesta ja puolesta sadasta jopa viiteensataan hakijaan, eli hakijoita on riittävästi vuositasona. Tuomioistuinharjoittelu kiinnostaa, kiinnostaa kyllä valmistuneita ja vastavalmistuneita juristeja. No sitten ruotsinkielisten paikkojen osuus tästä, niin meillä on 10 paikkaa Suomessa, ja tässä 10 paikassa on itse asiassa Ahvenanmaan kaks paikkaa, mikä siis tarkoittaa, että manner-Suomessa on, on kahdeksan paikkaa täytettävänä ja näihin on sitten hakijoita 23 näihin kymmeneen paikkaan, mikä siis tavallaan tarkoittaa ehkä noin karkeasti, että suomenkielisiä on vähintään kolme kertaa aina jaettavana oleviin paikkoihin, kun taas ruotsinkielisiä on, on tota kaks... vain kaksinkertainen määrä jaettaviin paikkoihin. Ja semmoinen tekninen tähän koko järjestelmään liittyvä yksityiskohta me ollaan havaittu, että tuomioistuinharjoitteluun, öö, valitaan henkilöitä itse asiassa vuoden mittaan aika paljon varasijoiltakin. Se on sellainen, sellainen tota järjestelmään liittyvä, ja tää tarkoittaa ruotsinkielisten kohdalla aika pitkälti sitä, että ei nyt lähes jokainen, mutta suurin osa hakijoista itse asiassa, ruotsinkielisistä, saa sen paikan.

Teemu:

Mitä mieltä olet, onko tää 10 paikkaa lähtökohtaisesti riittävä?

Jussi T.:

Se on, sen on... Siin on kaks näkökohtaa. Se ei ole, ole tota riittävä varmaankaan, jos ajatellaan niinku kielellisten oikeuksien, oikeuksien turvaa... turvaamista, ja tässä täytyy varmaan ajatella sitten, että missä ne, missä ne tarpeet on, eli varmaan niin kun Etelä-Suomen, tarkoittaa se sekä Länsi-Uudenmaan, Itä-Uudenmaan ja pääkaupunkiseudun sekä sitten Pohjanmaan... Pohjanmaata. Eli, eli täytyy tietysti ajatella sitä, että miten meillä, meillä ruotsinkielisten, tota, osuus jakautuu, jakautuu. Öö, sitten toinen, toinen puoli on se, että mikä me tuolla tuomarinkoulutuslautakunnassa havaitaan, niin tiettyihin näistä paikoista, niin on itse asiassa vaikee saada, saada jopa täytet-, täytettyä, täytettyä, ja se ei ole mikään ruotsinkielisten erityistilanne, vaan koko harjoittelujärjestelmään liittyvä tilanne. Osa käräjäoikeuksista on halutumpia kuin toiset, muun muassa maantieteellisistä syistä.

Jenny:

Om jag frågar Jussi Sarvikivi, att syns det här i advokatbranschen, är det där svårt att rekrytera svenskspråkig personal, både jurister och kanske biträdande eller kanslipersonal?

Jussi Sarvikivi:

Jo, nog måste jag säga, alltså jag jobbar ju själv på en sådan byrå där vi har en femtontal advokater ungefär, att det, det är ändå så där medelstor advokatbyrå, om man så, så kan säga, och jobba mest med privatpersonernas, privatpersoners, liksom rättsliga problem. Både civila och, och, och brottmålen, så att, att där syns det nog helt klart. Sen, sen så nämndes det redan här att, att liksom försvinner alla, alla liksom domare eller notarier sen, sen till, till det där, eller jurister som kommer från den svenskspråkiga sidan till, till de större affärsjuridiska byråerna, så nu, nog måste jag säga att, nu, nu ser man en, en, inte en tendens, utan en helt klart liksom mö... Ett, ett, ett klart mönster en... Från, från en, en längre tid att, att de här, hur ska jag säga, traditionell, liksom traditionella advokatmålen, så att säga, eller så, så som liksom folk kanske som utgångspunkt tänker att, att vad, vad en advokat gör, att man går till domstolen och, och, och biträder där vanliga folk och eventuellt också, också sen företag. Men att just sådana vanliga brottmål och kanske familjerättsliga målvårdnad... Vårdnadstvister och sådana, så, så sådana, advokater, jurister, är det nog mycket svårt att, att rekrytera. Det kommer ganska lite, inte vet jag om, om man tycker att det, det är inte så hemskt lukrativt kanske, och ena sidan ganska mycket skötsel med rättshjälp och som vi alla vet, så dom, dom liksom arvoden är, är, har nu inte hängt riktigt, riktigt med här. Plus att det är ju ganska krävande förstås, sen liksom affärsjuridik krävande också, men att här när man sysslar med sådana ärenden som, som sen handläggs i domstolen så, så där, där är man ganska ensam ändå att, att... Då krävs det en viss personlighet kanske och, och viss... Ja en, en viss typ av, av person på ett, på ett annat sätt. Och sådana finns kanske som utgångspunkt inte, inte heller på, på den finskspråkiga sidan. Så sen när man, man ännu tänker att det ändå är minoritet på den svenskspråkiga sidan, så eller av, av de svenskspråkiga juristerna, så jo, det finns, och plus förstås liksom sen de här personalen också. Å andra sidan så är... har nu jobbat på ett par byråer där, där vi har haft liksom svenska som in... Av... Inte nu kanske som huvudspråk, men ändå liksom tvåspråkiga byråer, så då har vi alltid hittat sen sådan personal som vill åtminstone försöka prata svenska. Inte är de ju något, något problem att, att man inte har svenska som modersmål utan, utan det är närmast en kanske så där attitydfråga också lite att, att hur, hur man bygger upp kulturen på byråerna så här att, att hur folk sedan... Förhåller sig till att använda svenska fast man inte kanske skulle tycka att det är så

hemskt enkelt, men... Lång, liksom så här, inledning, så, jo, det finns svårigheter också i advokatbranschen. Nu kan kanske, nu borde jag ju säkert ha kollat upp, liksom, hur stor andel vi har svenskspråkiga advokater, men, men de där, om vi nu har en, nu för tiden 2200 advokater tror jag att det, det är så där, plus minus... Ja, kanske jag kollar det före ja säger, liksom, hur stor den där andelen är, men, men inte kan den vara mer än 10 %.

Jenny:

Hur är det med biträdande personal? Hur ser, på byrån, kanske någon sekreterare, så...?

Jussi S.:

Sekreter-... Jo, vi har, vi, nå, till exempel, som nu exempel på vår byrå vi har två sekreterare, båda förstår svenska helt bra och, och kan åtminstone så där... De andra pratar kanske lite mera svenska den andra, andra sen lite mindre, men att inga problem. Sen är det förstås också mycket, mycket har vi ju studeranden där och, och där är nog en, en liksom betonings... På en, på ett sätt, att, att, att dom måst kunna biträda också advokater sen som sköter mål på svenska... Mer eller mindre. Visst finns det ju alltid liksom exceptioner, men, men som utgångspunkt. Och inte vet nu, nog höjer det väl lite tröskeln sen, fast dom nu kanske inte är så hemskt svåra dom där uppgifterna, åtminstone i början. Ja på det sättet så, man tänker på att, att söker man sig till en svenskspråkig notariatjänst eller, eller till oss till exempel, så nu skulle jag våga säga att, att vi är ganska... Ett, ett bra alternativ om man vill liksom lära sig svenska och, och komma med i juridiken på svenska på det sättet.

Teemu:

No mitenkäs tuomioistuinlaitoksessa, Jussi Tapani, niin tuomioistuinlaitoksessahan on ollut pitkään vaikeuksia palkata avustavaa henkilökuntaa, ja nyt erityisesti vielä ruotsinkielistä avustavaa henkilökuntaa. Onko sinulla jotakin lääkettä, millä tätä voitaisiin parantaa tätä tilannetta, ja mitä luulet, että vaikuttaaks tää sitten ruotsinkielisten juristien halukkuuteen ylipäänsä hakeutua sitten alalle, jos, jos ei avustavaa henkilökuntaakaan löydy sit samankielistä?

Jussi T.:

Kyllä mä ajattelen niin, että tavallaan se avustavan henkilökunnan merkitys, merkitys on aivan olennainen niinku tuomarin tehtävän näkökulmasta ja, ja, kun myös sen niinku työyhteisön toimivuuden, toimivuuden näkökulmasta, että, että varmasti silläkin, silläkin voi olla, olla jotakin, jotakin merkitystä. Mutta oon näin ymmärtänyt itse asiassa avustavan eli kansliahenkilökunnan kohdalla, niin pikemminkin on ongelmana niinku sekä suomen- että ruotsinkielisten, ruotsinkielisten kohdalla se, että, että palkkataso, -taso ei välttämättä ole sitä, mikä, mikä sen pitäisi olla niinku tehtävän, tehtävän vaativuuteen, vaativuuteenki nähden, ja vastaavan tyyppisiä ehkä jopa kiinnostavampia tehtäviä sitten saattaa olla, olla näköpiirissä ja, ja löydettävissä, löydettävissä sitten sillä samalla, samalla alueella, alueella, eli vaihtuvuus, vaihtuvuus on, on aika melkoinen. Tässä on varmasti eroa sitten vielä ihan tämmöisillä niinku maantieteellisilläkin seikoilla, että ihan asun asumiskustannusten ja muitten näkökulmasta, niin tää, tää voi vaikuttaa niin suomen- kuin ruotsinkielisten, -kielisten, avustavan henkilökunnan niinku rekrytoimiseen. Ei mulla oo mitään patentti-, patenttiläkettä, lääkettä, mä luulen, että tää on ihan koko... voi sanoo varmaan oikeuslaitoksen, -laitoksenkin tai tuomioistuinlaitoksen yhteinen ongelma, ja hankaluus on varmaan se, että, että, tässä, tässä saattaa olla, että tuomioistuimet kilpailee itse asiassa muitten, muitten, tota, oikeudenhoidon virastojen kanssa, muun muassa ulosottovirasto... -viraston ja ehkä, en osaa sanoa syyttäjälaitoksen tilanteesta, mutta tavallaan siellä jo pienetkin palkkaerot yhtäkkiä heijastuu. Ja tää, tää on tietysti ehkä, ehkä semmoinen kaikki, kaikkia koskettava ongelma.

Teemu:

Aivan. Mitenkäs sitten asianajopuolella? finns det tillräckligt klienter eller kunder som vill förhandla och diskutera på svenska med sin advokat, eller har det mängden av klienter minskat?

Jussi S.:

Jag vet inte, åtminstone för min del, eller på vår byrå så, så syns det nog inte att det skulle ha minskat på något sätt. Att tvärtom, fol-, liksom klient- eller potentiella klienter är vanligtvis mycket... Vet inte nu lyckliga, men att alltså dom, dom är mycket liksom, dom tycker att det, det är bra betjäning fast man skulle få på lite knakig svenska kanske först, men, men att, att man får använda sitt modersmål. Och särskilt när det, när det, sen när vi sedan pratar om, om just kanske familjerättsliga ärenden, arvsrättsliga ärenden... Också brottmål som är, liksom mycket personliga ändå, så då, då vill man hellre använda det där, sitt modersmål och... Inte vet du, ja, hos oss så har det inte syntts nog på, på något sätt. Å andra sidan så märker man nog att, att också helt svenskspråkig och särskilt liksom med mitt namn. Jag har nu helt liksom finskspråkigt namn ingen, ingen vet att jag kanske kan, skulle kunna svenska, så vi kan börja, börja på finska och, och de där sen frågar jag vanligtvis efter ett par meningar att, att talar du hellre finska eller svenska, och sen går vi över till svenska kanske, och det, det är inget, inget problem. Och jag skulle vilja kanske ännu fortsätta när man funderar på det här att, att finns det tillräckligt med jurister på den sven-, eller liksom svenskspråkiga jurister, just med hänsyn till det här, att finns det tillräckligt med svenskspråkiga klienter, så jag skulle nog våga säga, att om man vill ha jobb och om man vill ha liksom mycket, mycket jobb eller så mycket jobb som man vill själv göra så välj en svenskspråkig juristlinje eller, eller börja jobba på svenska i advokatbranschen, så har ni nog klienter åtminstone liksom några generationer framåt. Det är liksom helt klart. Det finns jobb så mycket man bara vill göra.

Teemu:

Mitenkä, onko sitten asianajajien tai avustajien saatavuudessa eroa sitten, että hoidetaanko siviilioikeudellisia tai riita-asioita, vai sitten rikospuolella, että onko ruotsinkielisiä avustajia jompaa kumpaa laatua enemmän?

Jussi T.:

Joo, no laadust tietysti mä saatan olla semmoinen jäävi itse, että niin kun jos puhutaan ihan, sanotaanko yksityishenkilöiden kohtuullisen vielä tavanomaisista rikos- tai riita-asioista, oikeastaan sillä ei välttämättä ole hirveästi merkitystä, ehkä vielä, vielä hankalampaa se on rikospuolella, että kyllä tietysti, mulla on kokemusta nyt lähinnä pääkaupunkiseudulta, Pohjanmaalla mä uskoisin, että tilanne on, on vähän toisenlainen. Siellä saattaa vielä olla tai onkin parempi tilanne kun, kun vaikka meillä, meillä tai niinku Etelä-Suomessa, mutta tota kyllä meillä on hirveän vähän niin kun riko... esimerkiksi juuri rikosjuttuja vaikka hoitavii asianajajii, ja, ja niin kun, öö... Jos mä en pysty hoitamaan jotain juttua, jota mulle tarjotaan, meillä on onneksi toimistolla kaks muuta oikein hyvää sinne ja, jotka sitten, sitten saattaa pystyä juttua hoitamaan, mutta jos me ollaan vaikka esteellisiä, niin kyllä mä joka kerta joudun pohtimaan, että hetkinen, että, että ketäs mä niin kun oikein uskaltaisin suositella, koska en mä, en mä niinku viitti suositella myöskään sitten ketään sellaista, jonka mä tiedän, että, että ei välttämättä... ehkä, en ehkä itse hänen puoleensa kääntyisi, että meillä on... Se on... mä väittäisin, että, että niin kun... jos meillä on niinku 10 sellaista nimeä, jotka mä, mä tästä löytäisin Etelä-Suomessa, jotka hoitaa rikosjuttuja, niinku niin sanottuja perinteisiä rikosjuttuja

ruotsiksi, niin, niin, niin se on aika hyvin, tai siis huonosti, mutta hyvin niinku siihen nähden, että, että kymmenenkin on aika paljon nimeä, nimiä, jotka mä saisin niinku tässä päähäni, enkä välttämättä saa kyllä sitäkään. Siviilipuolella meillä löytyy varmasti enemmän, mutta että sitten mennään aika nopeasti sellasiin niin kun vähän isompiin toimistoihin, joissa myöskin tuntiveloitukset rupeaa olemaan sellaisia, että, että kun mulla ei olisi varaa itseeni edes, niin, niin ei, ei, ei niin kun sanotaanko kadunmiehellä niin sanotusti, niin harvemmin on sitten varaa hirveästi mua kalliimpiinkaan juristeihin tai asianajajiin.

Jenny:

Sarvikivi puhu tästä nyt asianajonäkökulmasta, mut vähän ehkä provosoiden, niin nythän oon useammassa raportissa todennut, että varsinkin ruotsinkielisten rikosasioiden määrä on vähentynyt. Tää on pidempiaikainen trendi ja on ollut aika jatkuva tällöinen laskusuunta, niin ehkä tähän liittyen, niin onko oikeastaan varsinaisesti tarvetta... tarvitaanko kauheasti lisää ruotsinkielistä henkilökuntaa, jos tilanne kuitenkin on tää ja trendi näyttäisi jatkuvan? Onko siitä jotain kommenttia?

Jussi T.:

Joo varmaan tää pitkäaikainen trendi näkyy, näkyy sillä tavalla, että jos sitä katsoo vaikkapa korkeamman oikeuden näkökulmasta, niin aika harvoin tulee [yskähdys] valituslupaa hakemusvaiheessa, saati sitten siinä, siinä vaiheessa, kun valituslupa on myönnetty, niin valituslupa sillä tavalla, että se, se olis täysin, sanotaan ruotsi-... oikeudenkäyntikieli olis ollu ruotsi, ruotsi, eli, eli tavallaan tuomio... vain pienasteitten tuomiot olisi, olisi ruotsin kielellä, ja sit meillä niistä oikeudenkäyntikieli jatkuu ruotsiksi, että nää on tosi harvinaisia, loppujen lopuksi hyvin harvinaisia tilanteita. Mutta onks tää sitten hyvä, hyvä kehitys, kun tää on pelkkää arviointia ja aavistelua, mutta jonkin verran sitä viestiä kuullut kentältä, että, että sitten pää-, päämiehet, päämiehet, jotka ovat ruotsinkielisiä, mutta osaavat riittäväällä tavalla suomea, joko oma valinta tai kenties se, siitä, että kenen asianajajan puoleen on käännytty, niin, öö, ja sitten ehkä jopa on vielä kärjääoikeusvaiheessakin se kieli, kieli ruotsin kielen sijasta, niin vaihtuu suomen kieleksi ehkä mukavuus- tai joustavuussyistä, ja, ja silloin niin kun on vaikea, vaikea tota vetää semmoista johtopäätöstä, päätöstä, että, että tavallaan me ei tarvittais... Pohjalla on se mistä lähdeittiin liikkeelle oikeastaan, niinku perus-, perusoikeuksista, ja niinku kielellisistä oikeuksista. Tää ei ole tietysti pelkästään tuomioistuineläytöksen, vaan, vaan sosiaali- ja terveydenhuol-, -huoltoalalla aivan, aivan sama, samanlainen, et miten, ja muutenkin yhteiskunnan eri osa-alueilla, että miten, miten me kielelliset oikeudet noin niinku vähemmistöjen näkökulmasta turvataan.

Jenny:

Jag har också själv stött på några situationer där, där parternas språk helt klart kanske varit svenska, men av någon anledning har man valt att då processa, kanske fast var och ens språk har varit svenska så har processen gått på finska, på dennes begäran. Har du stött Sarvikivi, advokat Sarvikivi på sådana.

Jussi S.:

Jo, och sen, sen är det förstås liksom alltid en bra fråga att vems val är det nu, är det nu på riktigt. Och, och om den, om det är så att säga eller åtminstone inom citationstecken går fel från början... Om man nu talar kanske närmast då, eller i det här hänseendet kanske just om brottmål som om de där första förhören görs på finska... Man inte känner eller den här personen som är misstänkt kanske så känner kanske inte så hemska bra sina språkliga rättigheter. De börjar gå den där processen på det sättet, sen kopplar man in en advokat och det har gått på, på finska sen har man skött det på finska

och, och, och sen, sen... När det sedan kom, hamnar på mitt bord, sådana... Saker, eller sådana här ärenden kommer ändå rätt så ofta... Att, att sen när, när man får det där stämningsansökan i handen, man har kanske redan ett biträde, en advokat som är finskspråkig och sen börjar man fundera på det att, att väntas nu, nu hamnar jag i en rättegång och det här ser ut att vara ganska komplicerat att, att nu, nu skulle jag hellre nog använda sin svenska. Sen, sen går ju hela processen om liksom... Den, om... Den, den börjar från början, liksom nästan. Jag har till exempel här i, här i Västra Nyland en, en, ett sådant ärende rätt så komplicerat ekobrottmål som, som, där förhören nog gick på svenska, men där var ett, var sen en, en... En medmisstänkt vars språk inte var svenska och sedan av någon anledning så, så blev det där... Liksom språket i, hos åklagaren sen finska. Då kom, blev anhängiggjordes här på finska och sen när det hamnar på, på det där din kollegas bord här så, så hon uppfattar ju saken genast och sa att det här kommer nu sen på svenska och... Och sen börja vi översätta. När den, när den där förundersökningsprotokollet också kom, så där var ju allt annat på finska och ingenting hade översatts på svenska. Det hade nog översatts till engelska, ganska... Till ganska stora delar, eftersom det handlar svarandes eller misstänkes språk, inte var varken finska eller svenska, så att liksom sådana som man borde liksom... På något sätt... Jag skulle inte vilja säga att det, det handlar om, om attityder, men att, men att lite kanske så där att det är nu enklare att vi kör på det här sättet från myndigheternas sida, alltså från förundersökningsmyndigheterna. Kanske också sen från åklagarens sida när, när juttun kommer på ett visst språk, så då förutsätter man kanske att, att dom här sakerna har, eller frågorna har liksom tagit redan, tagits redan i beaktande. Men sedan när det kom, kommer till domstolen så ni måste ju ändå ta, ta det här liksom på tjänstens vägnar sedan... Ställning till så, så jag förstår nu inte riktigt. Och sen blir det fördröjningar, merkostnader och så, så vidare bortåt. Och sen känner alla sig liksom så där att, nu, vill jag nu, liksom, hålla fast vid de här rättigheterna eller inte. Så, ja, jag vet inte om jag svarade på frågan, jag kommer inte ens ihåg vad de vad men att... Ungefär på det här sättet.

Jenny:

Har du, hur är det sedan om vi har rättegångar där språket kanske är finska men det kommer ett svenskspråkigt vittne... Bara att brukade det ställas in eller räcker liksom språkkunskaperna hos... Domarna, åklagarna, biträdena, för att ändå klara kanske ett enstaka vittne på svenska eller... Hur ser du...?

Jussi S.:

Det varierar, ganska, liksom hemskt mycket från fall till fall. Att tidigare måste jag nog säga att, att om... När jag var, då när jag ändå, ännu liksom... Ekenäs, eller Ekenäs hade egen, egen liksom tingsrätt också. Men att, att, att då när Ekenäs och Borgå fanns så då när man gick dit så visste man liksom, som utgångspunkt, att, att det kommer troligen att bli ett tvåspråkigt mål på något sätt. Att det finns alltid ett vittne eller, eller någon annan som kommer dit och, och vill använda svenska och ingen såg det liksom som ett problem. I Helsingfors var det då redan ett problem för 10, 15 år sedan. I Esbo var det, var det också kanske lite problem. Men att nu för tiden så, så det där... Ja, varierar från fall till fall... Det finns ju sådana domare sen som, som själv börjar översätta och det kanske sen lite så där att jo, om det är ett enkelt, kort vittnesmål eller något sådant så det går ju kanske till och med... Jag har översatt någon gång i salen, eller åklagaren har översatt eller något sådant, eller tolka borde man väl säga. Men, men det där... Men jo, sen finns det tyvärr sådana ordföranden att när det kommer sedan någon svensk som vill använda svenska så säger, säger man att antingen så går det här på finska eller då skaffar vi en tolk, om det inte finns någon tolk, tolk som för handen så sen måste vi liksom ta en annan dag. Och det är ju, inte, inte så bra.

Teemu:

Suomi on pieni maa, ja, ja kuten tässä kävi ilmi, niin ruotsinkielisiä tuomareita on hyvin vähän meillä, niin käsi sydämellä nyt sitten, asianajaja Sarvikivi, vältetäänkö ruotsinkielisiä tuomareita sillä tavalla, että ruotsinkielinen asiakas valitseekin asianajajansa kanssa tehdä haastehakemuksen suomeksi?

Jussi S.:

Tää on hyvä kysymys. Mä oon, mä oon oikeastaan ajatellut sitä vähän toisin päin. Elikkä sillä tavoin, että, että jos haluaa valita tuomarinsa, niin silloin se juttu laitetaan vireille ruotsiksi, ja, ja tietyllä tavalla ei sekään ole ihan oikein, [naurua] että, että, että, mutta että jos, jos vaikkapa Helsingissä, no varsinkin rikospuolella, mutta kyl sit, kyllä myöskin siviilipuolen, niin siellä on muutama tuomari, jolle tietää että se juttu menee. Ja silloin riippuen siitä, miten se avustaja nyt sen tilanteen ehkä näkee, että, että niin kun onko tämä hyvä asia vai huono asia tässä nimenomaisessa jutussa, niin jopa tällaista taktikointia saattaa niin kuin olla. Ja ihan sama homma on varmasti Espoossa tai, tai niin kun muissa kaksikielisissä tuomioistuimissa, että, että näin voi tapahtua. En mä nyt väitä, että se ois kovin niin kun yleistä, mutta sitten se, että se, että niinku oltaisiin vältetty jotain, jotain, niinku sillä perusteella, niin itse en ole, en ole siihen törmännyt. Mutta toki, sanotaan et viiden vuoden päästä, niin, niin meillä saattaa olla niin kun yks-kaks tuomaria joissain tuomioistuimissa, jotka oikeasti osaa... tai jos puhutaan vaikkapa Turusta, siellä kuitenkin on jonkun verran ruotsinkielisiä juttuja, ja, ja siellä on, on ehkä vielä... no itse asiassa en tiedä, siellä saattaa olla itse asiassa yhtä paljon suurin piirtein ruotsinkielisiä, jotka hoitaa rikosjuttuja, kuin Helsingissä, mikä on tietyllä tavalla erikoista, mutta, mutta näin se taitaa olla, että... Mielenkiintoinen kysymys, joka ei ehkä noin niinku jos, jos mietitään kansalaisten ja, ja niin kun Suomen lainkäyttöpiireissä olevien henkilöiden yhdenvertaisuutta, niin ei nyt välttämättä ihan ongelmaton kysymys.

Teemu:

Mitenkäs Jussi Tapani itse näet tämän?

Jussi T.:

No siitä nousee semmoinen laajempikin, mielenkiintoinen periaatteellinen kysymys, siis paitsi tuomioistuinten riippumattomuudesta, myös siitä periaatteesta, että kenenkään ei pitäisi voida valita tuomaria, tuomariaan, ja, ja eihän se niin ihan, ihan ongelmaton, ongelmaton oo. Mutta en tiedä onko sitten, sitten parempi ratkaisu se, että jollain tavalla sattumanvaraisesti ei edes turvattais niitäkään kielellisiä oikeuksia, et en mä pitäis sitäkään, sitäkään hyvänä. Näin se, näin se, se menee. Ja toki meillä on jos-, jossain juttutyypeissäkin, tota sillä tavalla, no erikoistumista, että kyllähän siinä, siinä on tieto, tieto kenelle se suurin piirtein menee ratkaistavaksi, ja sen kun sanoo rikosasioissa varmaan näin, että siinähan voi aina potentiaalinen tekijä valita siinä kohtaa, ettei syyllisty [naurua] riko-, rikoksiin, niin vaikuttaa siihen, että tuleeko juttu vireille, vireille ollenkaan vai ei. Mut et, mutta kyllähän toi, toi varmasti on, on käytännön tasolla, niin, niin ei se ihan helppo, helppo tilanne, tilanne niin kun Jussi Sarvikivi totesi, niin, niin varmasti tän tyyppistä, tän tyyppistä toki, toki voi olla.

Jenny:

No niin, nyt on aika päättää tää keskustelu tältä erää. Kiitoksia vieraillemme, ja tää on ollut mielenkiintoinen ja vilkas keskustelu ja varmasti jatkuu toisaalla. Ja jatkamme toisessa jaksossa keskustelemista muista kielistä ja niiden aiheuttamista haasteista oikeudenkäynneillä. Pysythän kuulolla.

Miesääni:

Tämä oli Tuomarilla on asiaa -podcast. Lisää tietoa tuomioistuinlaitoksen toiminnasta löydät osoitteesta tuomioistuimet.fi.

[Musiikkia]